

1 ספר שמות פרק ג

(ג) וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל הָאֱלֹהִים הִנֵּה אֲנִי בָּא אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתִּי לָהֶם אֱלֹהֵי אֲבוֹתֵיכֶם שְׁלַחְנִי אֵלֵיכֶם וְאָמְרוּ לִי מַה שְּׁמוֹ מָה אָמַר אֱלֹהִים:
(יד) וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים אֶל מֹשֶׁה אֶהְיֶה אֲשֶׁר אֶהְיֶה וַיֹּאמֶר כֹּה תֹאמַר לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶהְיֶה שְׁלַחְנִי אֵלֵיכֶם:

2 תלמוד בבלי מסכת ברכות דף ט/ב

אהיה אשר אהיה אמר לו הקדוש ברוך הוא למשה לך אמור להם לישראל אני הייתי עמכם בשעבוד זה ואני אהיה עמכם בשעבוד מלכיות אמר לפניו רבונו של עולם דיה לצרה בשעתה אמר לו הקדוש ברוך הוא לך אמור להם אהיה שלחני אליכם:

3 מהרש"א על ברכות דף ט/ב

אהיה אשר אהיה אמר הקב"ה כו'. משום דכתיבי בהאי קרא ב' אמירות ויאמר אלהים אהיה וגו' ויאמר כה תאמר וגו' ובראשונה כתיב ב' פעמים אהיה ובשניה לא כתיב רק פ"א אהיה וע"כ אמרו כי חסר מן הכתוב בין ב' האמירות תשובת משה דיה לצרה בשעתה ובשמות רבה א"ל כה תאמר לבני ישראל אהיה וגו' לך אני מודיע להם איני מודיע ע"כ ר"ל שא"ל הקב"ה אתה לא הבנת דברי כי גם אני כונתי לכך לך אני מודיע אהיה עמהם בצרה אחרת ולהם איני מודיע אלא כה תאמר לבני ישראל אהיה וגו' ואל תזכור להם צרה אחרת והוא מבואר שהבטיח לנו הקב"ה בשם הוי"ה שאנו דבקים בו וישאר לנו הוי"ה בכל השעבודים ולא יבא לנו הפסד וכליון ח"ו באורך הגלות וק"ל:

4 תרגום יונתן על שמות פרק ג פסוק יד

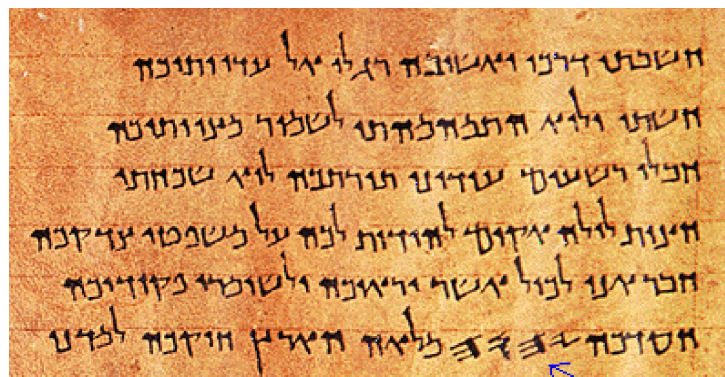
(יד) וַיֹּאמֶר יְיָ לְמֹשֶׁה דִּין דְּאָמַר וְהָיָה עֲלֵמָא אָמַר וְהָיָה כּוּלָּא וְאָמַר כְּדָנָא תִּימַר לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל אָנָּה הוּא דְּהוּינָא וְעַתִּיד לְמַהּוּי שְׁדִרְנִי לְוִתְכוּן:

5 תרגום ירושלמי על שמות פרק ג פסוק יד

(יד) וַיֹּאמֶר מִימְרֵיהּ דִּין דְּאָמַר לְעֲלָמָא הָיָה וְעַתִּיד לְמִימַר לֵיהּ הָיָה וְהָיָה וְאָמַר כְּדִין תִּימַר לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶהְיֶה שְׁלַחְנִי לְפָנֵיכֶם:

6 תרגום אונקלוס על שמות פרק ג פסוק יד

(יד) וַיֹּאמֶר יְיָ לְמֹשֶׁה אֶהְיֶה אֲשֶׁר אֶהְיֶה וְאָמַר כְּדָנָא תִּימַר לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶהְיֶה שְׁלַחְנִי לְוִתְכוּן:

7 A History of Translations of G-d's name

In the earliest fragments of the Septuagint, the Tetragrammaton was not translated but **transliterated**. That is, the Hebrew YHWH was copied/brought forward in the Greek

This is an essential point. It is an established fact, often ignored, that the oldest Septuagint copies contain the Divine Name

For example:

The Greek Minor Prophets Scroll from Nahal Hever, a fragment of the Septuagint, dated to the 1st Century CE, contains the Tetragrammaton

The Fouad Papyri Number 266 is a series of 117 scroll fragments of the Septuagint from the 1st or 2nd Cent. BCE.

In the fragments that correspond to Deut 31.28 to 32.7, the Tetragrammaton appears in ancient Hebrew script

8 טור יו"ד סימן רעו

אסור למחוק את השם ואלו הם השמות שאין נמחקין אל אלוה אלהים אלהי אלהיכם אלהיהם האלהים אהיה אשר אהיה א"ד י"ה שדי צבאות

9 שו"ע יו"ד סימן רעו

(ט) אסור למחוק אפילו אות אחת משבעה שמות שאינם נמחקים, ולא מאותיות הנטפלות מאחריהם כנון ד' של אלהיך וכ"ס של אלהיכם. ואלו השבעה שמות: שם ההויה; ושם אדנות; ואל, אלוה, אלהים; שדי; צבאות. ויש גורסין ג"כ אהי"ה אשר אהי"ה (טור):

10 באור הגר"א על יו"ד סימן רעו

[כ] אשר אקי"ק. ה"ה לאקי"ק השלישי אלא דרבותא קאמר דאף אשר אקי"ק קדש ואינו כאלקי האלהים שהשני חול כמש"ש הלכה ד' ואין אלא שלשה:

11 תלמוד בבלי מסכת ברכות דף ז/ב

אמר רבי יוחנן משום רבי שמעון בן יוחי מיום שברא הקדוש ברוך הוא את העולם לא היה אדם שקראו להקדוש ברוך הוא אדון עד שבא אברהם וקראו אדון שנאמר ויאמר אדני (אלהים) במה אדע כי אירשנה אמר רב אף דניאל לא נענה אלא בשביל אברהם שנאמר ועתה שמע אלהינו אל תפלת עבדך ואל תחנוני והאר פניך על מקדשך השמם למען אדני למענך מבעי ליה אלא למען אברהם שקראך אדון:

12 שו"ת חתם סופר חלק חו"מ תשובה קצב

ועוד צל"ע ממ"ש תוס' בחולין ס"ו ע"ב ד"ה כל, בשם ב"ר פי"ז [ד'], ושם בפנים מבואר דשם א"ד אדם הראשון קראו בו. ושוב מצאתי שעל מדוכה זו ישב מהר"ש יפה ביפה תואר שם באריכות ולא העלה כלום. ולפע"ד דמאדם הראשון ואילך היה א"ד כינוי של הוי' ית"ש ובו היה נהגה, אבל לא היה אדם שקראו אדני בלי כוונת הוי', וההפך רב ביניהם כי שני מיני אדנות יש, א' במה שהוא הויה כל ההויות כולן אשר יצר וברא, ממילא הוא אדון לכל, אפי' עזב הארץ ומסר עולמו לשומרים אמצעים ואיננו משגיח כלל עליהם, מ"מ הוא אלהא דאלהא, אמנם אינו כן כי אחר ששבת וינפש מבריאת העולם עודנו מחדש בכל יום תמיד מעשה בראשית ומשגיח בעין פרטי על כל, ובפרט עי"ן ה' אל יראיו [תהלים ל"ג י"ח], ובבחינה זו הוא אדון הכל מבלי שברא כל, אלא עושה מעשה שר ומלאך, והיינו עיקור שכינה בתחתונים, שנקרא בבחינה זו המלאך הגואל, כמ"ש רמב"ן, ודורות הראשונים קראו א"ד בצירוף הוי' שהוא כמו אנכי ה' אלקיך אשר בראתיך, אבל אאע"ה שהוא הודיע השגחתו פרטית בעולם וקראו אל עולם [בראשית כ"א ל"ג], ע"כ קראו אדון בלי צירוף הוי', כמו אנכי ה' אלקיך אשר הוצאתיך מארץ מצרים ולא אשר בראתיך. ואולי לזה נתכוון רשב"א דמייתי יפ"ת שם, ולא עמד על כוונתו: ובזה יש ליישב דברי הרמב"ם דכתב בפ"ב מע"ז הל"ז בדיני המגדף שיברך שם המיוחד וקחשיב א"ד במיוחד, וכן

ביאר להדיא במורה ח"א פס"א הנ"ל, ובסוטה ל"ח ע"א מבואר שנקרא רק כינוי. ויפה כתב מו"ח הגאון נ"י משם ראייה לרמב"ם דעכ"פ א"ד נמי מיוחד הוא, דאלת"ה היאך תסיק אדעתין לברך ישראל בשם ההוא, וכתוב כה תברכו, והוא עפ"י מ"ש תוס' שם ד"ה או אינו וכו', וכ"כ מורי ז"ל בספרו בנין שלמה בסנהדרין שם [נ"ו ע"א]. ולפע"ד דרמב"ם מפרש לשון הש"ס סנהדרין ס' ע"א דשם בן ד' נמי שם הוא, ר"ל שם א"ד, ומהו דתימא שם רבה, היינו ידו"ד. ומ"מ [הא] דקרי ליה בסוטה כינוי, לפי הנ"ל י"ל אם נכתב הוי' ונקרא א"ד ופירושו כנ"ל אז הוא רק כינוי של הוי', וע"כ בברכת כהנים דכתיב הוי' בקרא אי מכנים הכהנים בא"ד הוי' כינוי של הוי', אבל זה המברך השם ואומר א"ד הוה שם מיוחד בפ"ע, שזה הוא השם שקראו אאע"ה:

13 רשב"ם על שמות פרק ג פסוק טו

ומה שכ' ב"ה אפשר בא"ת ב"ש צפ"ת דפנ"ת זה"ף תצמ"ץ פתט"ף דפגמ"י תפא"ף מעמ"ץ פמ"ף שידפ"י לי"ף ל"ם י"ץ צפ"ץ כתק"י זהו עיקר עומק פשוטו של מקראות הללו ואין מגלין אותם אלא לצנועים:

את בש גר דק הצופ זע חס טני ימ כל לכ מי נט סח עז פו צה קד רג שב תא

הוא קורא עצמו אהיה ואנו קוראים אותו יהוה ויו במקום כמו כי מה הוה לאדם

14 רמב"ן על שמות פרק ג פסוק יג

ועוד אמר כיוצא בזה במדרש אגדה (מנורת המאור הראשון פרק הצדקה) ומהו אהיה אשר אהיה, כשם שאתה הוה עמי כך אני הוה עמך אם פותחין את ידיהם ועושין צדקה אף אני אפתח את ידי, שנאמר יפתח ה' לך את אוצרו הטוב (דברים כח יב), ואם אינן פותחין את ידיהם מה כתוב שם הן יעצור במים ויבשו וגו' (איוב יב טו) ועוד דרשו רבי יצחק אמר, אמר לו הקב"ה למשה אמור להם אני שהייתי ועכשיו אני הוא ואני הוא לעתיד לבא, לכך כתוב כאן אהיה שלש פעמים (שמו"ר ג ו) וביאור דעת רבי יצחק, כי בעבור שהזמן העובר והעתיד כלו בבורא בהוה כי אין חליפות וצבא עמו, ולא עברו מימיו כלום, לפיכך יקרא בו כל הזמנים בשם אחד מורה חיוב המציאות:

ואונקלוס תרגם שני השמות אהא עם מאן דאהא, ולא תרגם כלל השם שאמר לו כה תאמר לבני ישראל אהיה שלחני אליכם והנראה מדעתו, כי אצלו ה' הנכבד שהודיעו הוא בן ארבע אותיות האלה שצוהו כה תאמר אל בני ישראל אהיה שלחני אליכם אבל הודיעו תחילה ענינו, כי שאלתו של משה לדעת דרכי השם משמו, כענין שחזר ואמר הודיעני נא את דרכך ואדעך (להלן לג יג) וכאשר השיב לו שם וקראתי בשם ה' לפניך וחנותי את אשר אחון ורחמתי את אשר ארחם (שם יט), לאמר כי בשם הנכבד הזה אשר יקרא לפניך יחונן וירחם, ולא יוכל אדם לבא עד עומק דרכיו, כן אמר בכאן אהא עם מאן דאהא, בשמי שתאמר להם שהוא אהיה, כי בו אני עם האדם לחונן ולרחם:

15 משך חכמה על שמות פרק ג פסוק יד

(יד) ויאמר אלקים אל משה אהיה אשר אהיה וכו', ויאמר עוד וכו' כה תאמר אל בני ישראל ד' אלקי אבותיכם כו' - פירוש שהבורא ית"ש השגת הויתו נצחית ובלתי מושגת קדמון ושלם בתכלית השלימות בקדמותו האמיתית לא"ס רק משתנה בשמותיו לפי השגת הנבראים וכמאמרם ז"ל (שמות רבה ג-ו) כשאני עושה דין וכו' וכשאני עושה חסד כו' ופעולותיו המה לפי צורך הנמצאים ולפי שלימות הנבראים ואמר לו למשה התגלות חדשה בשם הויה אשר לא נתגלה בזה להאבות בעודם בחיים עלי ארץ. ולכן הקדים כי חלילה לא ידמו שנהיה אצלו שום השתנות או הוספה בשלימותו חלילה רק אני ד' לא שניתני (ע' מלאכי ג, ו) וזה שאמר כי אנכי אינני כהמושגים זולתי אשר המה מקבלים הוספה ושינוי ויתכן להיות בס מחר מה שאינו היה אתמול וזה תכלית בריאותם כמו שאמר אתהלך (להלן תמיד ממעלה למעלה) לפני ד' (תהלים קטז, ט) לא כן הבורא חלילה רק מה שהוא יהיה לעתיד בבוא משיח קדשני ויראינו נפלאות לא ישוער לשכל המלאכים (וכמאמרם ז"ל (ירושלמי שבת ספ"ו) עתידין צדיקים שמלאכי השרת כו') הוא כעת וכן היה טרם הבריאה בלי שום שינוי ותמורה וזה שאמר מה שאנכי עתיד להיות כבחור ביום קרב בקריעת ים סוף כזקן ויושב בשיבה במתן תורה (ילקוט רמז) ועוד ועוד הנני אנכי כעת וכן הוא אמור לנצח שמה שיושג אצל הנבראים בזמן העתיד הוא כן בזמן הקודם וזה אהיה שהנני מה שאהיה לזמן הבא ובזה רמז כי ישיגו

בו עוד השגה יתרה ונפלאה. וזה אשר אהיה בשעבוד ש"מ (ברכות ט:): שעדיין אין השגתו בשלימות לכן מה אני מזכיר להם צרה אחרת ולכן כה תאמר לבנ"י אהיה פירוש שהנני תמיד בלי שום שינוי חלילה כו' וכה תאמר לבנ"י ד' אלקי וכו' ודו"ק. ולזה כוון בזה"ק פ' ויקרא (דף יא) ר"א פתח אהיה דא סתימתה עילאה כו' דזמן כו'.

מעודי נתקשתי ומצאתי במגיד משרים (פ' בראשית) אם שם אהיה הוא כתר למה מותר להגות ושם הויה אסור. ונראה פשוט כי קצת השגה יש מחכמה עיין מגיד שם אם כי השגה גמורה אי אפשר אף לנברא יותר שלם. וזה שאמרו (אבות ב-א) דע מה בחינת מה הוא סוד החכמה למעלה ממך. ושם הויה רמוז כתר בקוצו דיו"ד יעוין ולכך הוא שם שקרא לו אדם כמו שאמרו ויקרא לו כו' (בראשית רבה יז-ה) והוא שלימות ותכלית השגת הנבראים להיות כהשגת אדם קודם החטא שקרא שמות, לכן אסור הוא להגות כי השגת הנבראים בהשגת אינו על שלימות האמיתי כפי מה שהוא וזה לפמש"כ הקדמונים הפשוט כי הוא כמו יהי"ה וי"ו במקום ה' ועוד הכל כפי מה שמדבר האדם על השגתו בהשגת ולכן אסור להגות אבל שם אהיה הוא מה שאנו משיגים ומבינים כי השגת מכיר את עצמותו בתכלית השלמות וזה דבר השגת לעצמו כביכול אהיה זה ההשגה מבינים הנבראים השלמים על צד השלימות לכן מותר להגות והבן היטב. וראה לשון רבינו ביסוה"ת פ"ב ה"י הקב"ה מכיר אמתו כו'.

16 ספר תקנת השבין - אות ב

ועל השגה זו אמר אלקיך לשון יחיד כי הוא תכלית השגת האלקות והכרת הנוכח דה' יתברך המושגת ללבבות בני ישראל שיש בזה חילוק בפרטי נפשות שכל אחד טועם כפי חלקו וכמו שמובא בזה"ר (ח"א ק"ג ע"ב) על פסוק (משלי ל"א, כ"ג) נודע בשערים בעלה בשיעורין דיליה כל חד לפום מה דמשער בלביה, וזהו כסא הכבוד דעולם הכסא דבריא שם התחילת עלמא דפירודא שיש בו חילוקים ופירוד פרטי נבראים שונים מה שאין כן באצילות כוליה חד היינו בחלקי חיה יחידה שהם בבחינת מקיף לאדם השגה דשם אין חילוק, ונקרא אלקים כי המקיף הוא בבחינת עגולים ודבר עגול אין בו חילוק מדריגות כי לא נודע מקום הראש וסוף כלל רק בבחינת יושר שהוא הנשמה הנכנסת תוך הגוף, ומצד האמונה שהוא מה שישאל מאמינים דרך כלל בלא הכרה ברורה כאילו ה' יתברך נוכחו ממש שיצדק לשון אלוקיך רק בהעלם השגה גלויה מכל מקום מאמין גם במה שאינו משיג כלל שזהו גדר האמונה וכטעם ואמונתך בלילות (תהלים צ"ב, ג') דהיינו בחשיכה והעלם האור הבהיר שאז משתמשים באמונה, מה שאין כן בשחרית אמת ויציב כי אמת הוא דבר המבורר אליו לגמרי שאי אפשר לטעון נגדו בהיותו גלוי לעין, והוא מצד השגת החכמה כמו שאמרו (ברכות ה' ע"ב) אין אמת אלא תורה שהוא תורה שבכתב מדת יום אור הבהיר בשחקים המאיר בכל דבר להיות נגלה לעין שבה יש חילוק כל אחד נכוה מהשגתו של חבירו וכמו שאמרו (שם נ"ח). שאין דעתן של בני אדם דומה זה לזה, אבל האמונה שבהעלם בה אין חילוק מדריגות וכל ישראל מאמינים כמו שאמרו בשבת (צ"ז). שזהו שורש כנסת ישראל וכלל הכנסיה מבני ישראל יש להם אמונה, וזה דרגא דדוד המלך ע"ה שהוא התחילת התשובה שמתוך ההעלם השובה בכל, וכל השב מיד זוכה לסליחה ורפואת נפש, אבל ההגעה עד כסא הכבוד הוא הגעת התיקון עד שורש נשמתו המאוחד בכסא הכבוד הוא דרגא דשלמה המלך ע"ה שנאמר בו (דברי הימים - א כ"ט, כ"ג) וישב על כסא ה' למלך, וכסא ה' הוא כסא הכבוד ועולם הכסא שהוא שורשי כל הנשמות דישראל שהם הן כסא כבודו יתברך:

17 הפרדס הגדול

18 באר יצחק - אדרת אליהו דברים לג: א - אופן השני

אשר הוא זיווגא עילאה, ר"ל ת"ק איברים דדוכרא ונוקבא, רנ"ב ורמ"ח, עוד אחד סוד מפתחא דילה שהם רנ"ג כמנין אש"ר

שמים הגידול והקידוש והציבור מחזירין אחר הגידול למעט
שאמרנו לא שמעתי יותר * וכשפסקין בשם הנכבד בארמי
מיד חזר לומר בלשון עברי יתבדק וישתבח וישתפא וישתומם
ויתנשא ויתעלה ויתגדל ויתעלה ויתעלה ויתעלה ויתעלה
שכבון שכן הוא בכבודו ומאן דאמר ויתקלם שהוא שמי
אמרנו כנגד קריש שכל גבי החיות ואח"כ כשנא במעשה
השם הוא מסיים בלשון ארמי ואומר שמים דקדושא בריך
הוא לעילא מן כל ברכתא שירא חושבנחא ונחמחא
דארמי. וכן מצינו באגדה שאמר דוד בספר חזקוני לא
אמרן אלא ליום נחמה ולכן אנו אומרים מכל ברכתא
שירא חושבנחא כלומר אחס נחמה ונחמחא ונחמחא ונחמחא
השבתות שאמרנו נביאים ושאמר דוד ליום נחמה. ד"א
ונחמחא דאמר בברכות שמעתי בך קול נחמה ואומר
אוי שחברתי את ביתי ושרפתי את ביתי וסגלתי את בני
לבין אומות העולם ואמר לי אליהם לא שעה זו היא עושה
כן אלא בכל יום ויום ג' פעמים שואג וטומח ולא עוד
אלא כשישראל נכנסין לבתי כנסיות ולבתי מדרשות ושומין
יהא שמים רבא מברך מיד בארמיה שעה הקב"ה מנענע
אח ראשו ואומר אשרי המלך המקלסין אותו בבריתו כך
אוי כי האב הגלגל את בניו אוי כי הבנים גלו מעל שלחן
אביהם ועל כן אומר בקדוש בשעת מעשה חושבנחא ונחמחא
שריך הוא תנחומין על הצער הזה שהוא מצער לאחר
עיתון ועל שם כך אומר הציבור סמוך לענייה האי קרא
זכור רחמיך על שם מדה רחמים שהוא זכור בארמיה שעה
מפי רבנו שלמה ז"ל. וארבעה כריעות כורעין בקדוש ואלו
כן יתגדל ויתקדש שמים רבא בעלמא דברא כרעויה
בכריעה אחת בעלמא ובזמן קריב כורע ועושה וכשמתחיל
לומר החמלות שבע שבתות יתבדק וישתבח וישתפא וישתומם
ויתנשא ויתעלה ויתגדל ויתעלה ויתעלה ויתעלה ויתעלה
וכשמגיע לחושבנחא ונחמחא כורע כל כריעות של השבתות
דכריעה של ששה השלום במרומיו של רשות היא מלאכי
אלו ארבע כריעות כנגד ד' שמות שם בפסוק א' כי
ממורה ועד מבואו גדול שמי בגוים ובכל מקום מנע מוקטר
לשמי ומנחם סבורה כי גדול שמי בגוים אחר כ' לאלות
כ' חפץ למען לאקו יגדיל חסד ויאריר :

פירוש קדיש סימן ו

יהגדל ויתקדש על שם הפסוק והתגדלותו והתקדשותו
והאיך יכול להתגדל שמו של הקב"ה שחם
ושלום כביכול חסר הוא בדכתיב כי יד על כס ים נשבע
הקב"ה בלא יהיה הכסא שלם עד שימחה זכר עמלק וכן
מצינו שמו ה' וכשכוא אומר כס יד אינו אלא חצי שם
באריותיו וכמו כן קורא לכסא כס כרי שכן חסרין אריותיו
לכן אנו מתפללים יתגדל ויתקדש כלומר יהי רצון מלפני
מי שאמר ויהי העולם שיגאלנו מבין האומות וימחה את
זכר עמלק ויתקדש שמו להיות שלם שמים רבא כמו שמים
רבא ברא וכן הוא אומר יתגדל ויתקדש שמים רבא בשם
שברא הקב"ה את עולמו וזהו בעלמא דברא כרעויה
כרעויה וימליך מלכותיה ואז התלכוח והממשלה קיימת
וימליכוהו ישראל ולא יהיה זר בתוכו ועובד לאל נכר
דכתיב ויהי ה' למלך על כל הארץ חס הדבר שהתפלל
על הגאולה יהיה בחייבון וביומיון ובמי דכל בית ישראל
ועומין כל הקהל יהא שמים רבא מברך לעלם בכל כוחם
כן יהא רצון כמו שאמר שמים על שם ים בברא בו את
עולמו מברך לעלם שיגדל וגאולתיו חלויים באורו גידול
השם כי השם לא יהיה שלם כמו שפירשנו עד שימחה זכר
עמלק וזכר עמלק לא ימחה עד שיגאל בקרוב אמן. וישתבח
ויתפארו וכו' חתקבל גלותהו וכו' ומה הפילה עשו זו היא
תפלה שיגדל השם ומתפללין על הגאולה כי בזה תליא
מלחא. ואם ישאל אדם לומר למען אומרים בלשון ארמי
הקדוש. כדי שלא ירגישו מלאכי השרת ששמו של הקב"ה
חסר

על כל הארץ ביום הסוף יהיה ה' אחד ושמו אחד יש
בשם ד' שמות שלשה להשלים למיין ע"כ והשם הרביעי
לא חקטי שכן הוא אומר ביום הסוף יהיה ה' אחד ושמו
אחד כלומר לעתיד לבוא דיינו ביום הסוף בשם שם יהיה
אחד מעולם ועד עולם כך כל שמותיו יסיו א' כי כולם
בשם ה' כלומר ביום הסוף יהיה ה' אחד ושמו א' שמו א'
לא חקטי דמרים דקרא קא מדרר ויהי ה' למלך על
כל הארץ ושמו נמי אחד על כל הארץ ומהי כל זה ביום
הסוף ומי הוא אלוהו הוא ה' שהוא אחד מעולם ועד עולם.
וברכה דישתבח לא קבעה אלא לאחר פסוקי דזמורה
שצריכה ברכה לפניהם ולאחריהם לפניהם ברוך שאמר
ולאחריהם ישתבח. ופליגי זכור כשעומד להתפלל מתחיל
הקדוש להפסיק בין ישתבח לזכור להודיע שעל פסוקי דזמורה
קבעה דא' ישתבח תפילה החמלה יוצר היא לא ראוי
לומר ישתבח בפניהם כמו ברוך שאמר אלא נהגו שיאמר
החן לבדו בעמידה ישתבח ומיד מתחיל הקדוש בדרך שאנו
עושין שאומר הקדוש אחר הפסוקין ואין ראוי להפסיק בין
ישתבח לקדוש דאם יפסיק על מה הוא אומר הקדוש
לאחר כן הא אחר פסוקין ראוי להקדים מיד או אחר
התפילה. ובתפילה המנחה מקדים על פסוקי תהלה לדוד
כלל דמילחא חן מקדישין אלא אחר הפסוקין ואחר תפילה
וכמו כן אינו ראוי להפסיק בכל יום ענין בין סיום פסוקי
דזמורה לברכת ישתבח שחם יפסיק על אי זה דבר מברך
ישתבח גרסה בברכה לבעלה ברכת ישתבח אחר פסוקי
דזמורה כמו ברכה של אחריו וברכה ברוך שאמר כמו
ברכה של לפניו. עומד כחן ואומר ברכו אזכרה שיחם
דעה ויבנונו לברך השם ולהתפלל כשהחן מתחיל בקדוש
הציבור מלחשין כשפתיים יגדל גא כח ה' וסמוך לענייה
יהא שמים רבא מלחשין זכור רחמיך ה' וחסדיך כי מעולם
החם ומיד ענין בקול גדול יהא שמים רבא וכו' כאדם
בזכות בקול גדול ומזכיר דברים לשומעין וירחמיהו מחוכם
לפיכך כעטם יתגדל לשון הפסוק דכתיב והתגדלותו והתקדשותו
ועדעתי לעיני עמים רבים וידעו כי אני ה' ובמלחמה נוג
ומגו מיידי קרא וכן משמעו יתגדל ויתקדש שמו של
הקב"ה לעתיד לבא יהא מגדול ומקודש בדכתיב וידעו
כי שמי ה' לפי שעכשו לא כשנכתב הוא נקרא כי הוא
נקרא בחלף דל"ה ונכתב ב"ה ולשון ארמי הוא וקמן
הוא כי הוא השם המיוחד לעבוד ובינוי הוא בחלף
דל"ה לפי שהשם המיוחד הוא בלשון ארמי ואין אנו רשאים
לסבירו בדכתיב זה שמי לעלם כתיב ולכן אנו אומרים
שמים רבא בארמית ולעולם הבא יקרא ככחו בדכתיב
ביום הסוף יהיה ה' אחד ושמו אחד דמפורש למעלה.
והוא' ומתחיל תפילה בלשון עברי אומר הכל בלשון עברי
יתגדל ויתקדש עד שגגיע בשם הנכתב בארמי הוא שכתב
בפסוק וידעו כי שמי ה' ומזכירו בלשון ארמי ואומר שמים
רבא בעלמא דברא ודיינו לעתיד כי מלחמה נוג ומתג
הוא לעתיד וכן היה ראוי שיענה הציבור מיד כשאמר
החן יתגדל ויתקדש שמים רבא בעלמא דברא ומיד לענות
יהא שמים רבא מברך וכו' אלא מפני שהתחיל בענין
הגאולה רצונו של חן לסוסף באמצע חובה לכבוד כמסדר
דבריו ואומר בחייבון וביומיון וכו' ולאחר כך שונה הכבוד.
ואל תחמה למען אינו אומר יתגדל ויתקדש ויתוודע ברכת
בקרא והתגדלותו והתקדשותו ועדעתי לפי שכל הגידול יהיה
הקידוש ומחוכם יהיה הדיעה וגידול וקידוש שני דברים
הם והדיעה יהיה מחוכם והפסוק שהזכירו כך רוצה לומר
אגדל אקדש כדי שיוודע לעיני העמים חדע שהרי פסוק
אחר אומר והתגדלותו והתקדשותו לעיני בני ישראל ואין
אומר ועדעתי אלמא הדיעה יהא מגידול וקידוש. אי נמי
מכאן קרא והתגדלותו והתקדשותו לעיני בני ישראל שאינו
מזכיר ועדעתי. בסדר הקדוש יהא שמים רבא מברך וכו'
ואינו אומר יהא שמים רבא ומקודש מברך בדכתיב בקרא
ש"מ שעל ידי הגידול יהא הקידוש ויתוודע והפסוק מזכיר